

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

5. Vtrum talis virtus in sacramentis deriuetur à passione Christi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ARTICVLVS V.

Utrum Sacramenta noue legis habeant uirtutem ex passione Christi.

AD QUINTVM sic proceditur. Videtur quod sacramenta nouae legis non habeant uirtutem ex passione Christi. Virtus enim sacramentorum est ad gratiam causandam in anima, per quam spiritualiter uiuit: sed sicut Augustinus dicit super Ioan. uerbum prout erat in principio apud Deum, uiuificat animas, secundum autem quod est caro factum, uiuificat corpora. Cum igitur passio Christi pertineat ad uerbum secundum quod est caro factum, uidetur, quod non possit causare uirtutem sacramentorum.

¶ 2. Præter. Virtus sacramentorum uidetur ex fide dependere, quia sicut dicit Augustinus super Ioan. Verbum Dei perficit sacramentum, non quia dicitur, sed quia creditur: sed fides nostra non solum respicit passionem Christi, sed etiam alia mysteria humanitatis ipsius, & principaliter etiam diuinitatem eius, ergo uidetur quod sacramenta non habeant specialiter uirtutem a passione Christi.

¶ 3. Præter. Sacramenta ordinantur ad hominum iustificationem, secundum illud I. ad Corinth. 6. Abluti estis, & iustificati estis: sed iustificatio attribuitur resurrectioni, secundum illud Roman. 4. resurrexit propter iustificationem nostram. ergo uidetur, quod sacramenta magis habeant uirtutem a resurrectione Christi, quam ab eius passione.

SED CONTRA est, quod super illud Roman. 5. In similitudine prauaricationis Adæ, & c. dicitur glo. ex latere Christi dormientis in cruce fluxerunt sacramenta, per quae saluata est ecclesia. Sic ergo sacramenta uidentur habere uirtutem ex passione Christi.

RESPON. Dicendum, quod (sicut dictum est *) sacramentum operatur ad gratiam causandam per modum instrumenti. Est autem duplex instrumentum: unum quidem separatum, ut baculus: aliud autem coniunctum, ut manus. Per instrumentum autem coniunctum mouer-

Atur instrumentum separatum, sicut baculus per manum. Principalis autem causa efficiens gratiae, est ipse Deus ad quem comparatur humanitas Christi, sicut instrumentum coniunctum: sacramentum autem sicut instrumentum separatum, & ideo oportet quod uirtus salutaris, a diuinitate Christi, per eius humanitatem, in ipsa sacramenta deriuetur. Gratia autem sacramentalis ad duo praecipue ordinari uidetur, ut scilicet ad tollendos defectus praeteritorum peccatorum, in quantum transcunt actu, & remanent reatu, & iterum ad perficiendam animam in his, quae pertinent ad cultum Dei, secundum religionem uitae Christianae. Manifestum est autem ex his, quae supra dicta sunt, quod Christus liberauit nos a peccatis nostris, praecipue per suam passionem: non solum efficienter & meritorie, sed etiam satisfactorie. Similiter etiam per suam passionem iniitauit ritum Christianae religionis, offerens seipsum oblationem & hostiam Deo, ut dicitur Ephe. 5. unde manifestum est, quod sacramenta ecclesiae specialiter habent uirtutem ex passione Christi, cuius uirtus quodammodo nobis copulatur per susceptionem sacramentorum: in cuius signum de latere Christi pendens in cruce, fluxerunt aqua & sanguis, quorum unum pertinet ad baptismum, aliud ad Eucharistiam, quae sunt potissima sacramenta.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod uerbum prout erat in principio apud Deum, uiuificat animas, sicut agens principale: caro tamen eius, & mysteria in ea perpetrata, operantur instrumentaliter ad animae uitam. Ad uitam autem corporis non solum instrumentaliter, sed etiam per quandam exemplaritatem, ut supra dictum est. *

AD SECUNDUM dicendum, quod per fidem Christus habitat in nobis (ut dicitur Ephe. 3.) & ideo uirtus Christi copulatur nobis per fidem. Virtus autem remissionis peccatorum, speciali quodam modo pertinet ad passionem ipsius Christi: & ideo per fidem passionis eius, specialiter homines liberantur a peccatis, secundum illud Roman. 3. Quem proposuit Deus propitiorem per fidem in sanguine ipsius, & ideo uirtus sacramentorum, quae ordinatur ad tollenda peccata, praecipue est ex fide passionis Christi.

AD TERTIUM dicendum, quod iustificatio attribuitur resurrectioni ratione termini ad quem, qui est nouitas uitae per gratiam: attribuitur tamen passioni ratione termini a quo, scilicet, quantum ad diuisionem culpae.

ARTICVLVS VI.

Utrum sacramenta ueteris legis gratiam causarent.

AD SEXTVM sic proceditur. Videtur quod etiam sacramenta ueteris legis, gratiam causarent: quia (sicut dictum est *) sacramenta nouae legis habent efficaciam ex fide passionis Christi: sed fides passionis Christi, Tertia S. Thomae.

tere Christi: per quod praecipua sacramenta monstrantur, quod copulancia sunt nobis uirtutem passionis Christi.

Ad tertium dicendum, quod iustificatio attribuitur resurrectioni ratione termini ad quem, qui est nouitas uitae per gratiam: attribuitur tamen passioni ratione termini a quo, scilicet, quantum ad diuisionem culpae.

Tertius clarus. In corpore sunt duae conclusiones negatae. Prima est: Sacramenta ueteris legis non conferrebant gratiam uirtute propria. Probat auctoritate Apostoli. Altera est: Sacramenta

Quaest. 49. & 48.

D. 982.

Super Quaestiones sexagesimas secunda articulum sextum.

Quaest. 66. art. 1. In corpore sunt duae conclusiones negatae. Prima est: Sacramenta ueteris legis non conferrebant gratiam uirtute propria. Probat auctoritate Apostoli. Altera est: Sacramenta

Super Quaestio. 62. Articulus quintus.

Tertius clarus. In corpore vna conclusio: Sacramenta ecclesiae specialiter habent uirtutem ex passione Christi. Probat tripliciter.

Primo ex communitate: quia humanitas Christi est instrumentum coniunctum deitatis: sacramentum autem instrumentum separatum. Et formatur ratio: Agens principale per coniunctum instrumentum mouet separatum: sed Deus est agens principale gratiae & humanitas Christi instrumentum coniunctum, & sacramentum instrumentum separatum, ergo. Et quia haec ratio non concludit de passione Christi, sed de humanitate Christi (in qua Christus mysteria multa consummat, puta nauitatem, generationem, passionem resurrectionem, ascensionem, &c.) ideo secunda subiungitur ratio, per quam potest specialiter a passione Christi uirtus sacramentorum. Et procedit ratio ex effectu proprio gratiae sacramentalis: quia scilicet uterque talis proprio effectu appropriatur passioni Christi. Et formatur ratio, tam liberatio a peccatis nostris, quam iustum ritum Christianae religionis est praecipue a passione Christi: sed uirtus quae praecipue per gratiam sacramentalem, ergo gratia sacramentalis (quod in id est rebus) ergo uirtus sacramentalis gratiae est a passione Christi. Maior declaratur, ex dictis.

Quoad primum pariter quidem, quia Christus liberauit nos per passionem a peccatis, non solum efficienter & meritorie, sed etiam satisfactorie (quod ad hoc tenent alia eius mysteria) & ideo iustificatione quod appropriatur passioni. Quod ad secundum uero, quia per passionem offerendo seipsum, iniitauit ritum Christianae religionis. Minor autem clara ex hoc tractatu. Tertio procedit conclusio, ex signo fluxus sanguinis, & aquae de la-

Tract. 19. 2. med. & 23. ante mediu. 602.

Tract. 19. 2. med. & 23. ante mediu. 602.

Quoad primum pariter quidem, quia Christus liberauit nos per passionem a peccatis, non solum efficienter & meritorie, sed etiam satisfactorie (quod ad hoc tenent alia eius mysteria) & ideo iustificatione quod appropriatur passioni. Quod ad secundum uero, quia per passionem offerendo seipsum, iniitauit ritum Christianae religionis. Minor autem clara ex hoc tractatu. Tertio procedit conclusio, ex signo fluxus sanguinis, & aquae de la-